

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL

B.A. General Part-II Examination, 2020

SANSKRIT

PAPER-V (NEW SYLLABUS)

Time Allotted: 1 Hour

Full Marks: 25

The figures in the margin indicate full marks.

**The word limit mentioned below against each question to be strictly followed by the students:
2 marks-30 words / 3 marks-50 words / 4 marks-60 words / 10 marks-300 words.**

Unit-I

1. Answer any **one** question: 10
- (a) Why was Dilīpa cursed? What was the curse? How did Vaśiṣṭha instruct Dilīpa to serve Nandinī ?
- (b) Write a note on the qualities of the kings of Raghuvamśa.

OR

2. I. Translate into English or vernacular any **one** of the following: 4
- (a) ज्ञाने मौनं क्षमा शक्तौ त्यागे श्लाघाविपर्ययः।
गुणा गुणानुबन्धित्वात्तस्य सप्रसवा इव॥
- (b) प्रजानामेव भूत्यर्थं स ताभ्यो बलिमग्रहीत्।
सहस्रगुणमुत्सष्टुमादत्ते हि रसं रविः॥

- II. Answer any **three** questions: 2×3 = 6

- (a) Who was वैवस्वतमनु ?
- (b) "जगतः पितरौ वन्दे" - Who are referred to here by पितरौ ? With which are they compared?
- (c) Who was Dilīpa's wife? To which dynasty did she belong?
- (d) Who are the two persons by whom king Dilīpa thought himself as fortunate?
- (e) What is the source of 'रघुवंशम्' ? Who is the famous commentator of this book?

Unit-II

3. What is कर्तृवाच्य ? Give example. 3

OR

What is कर्मवाच्य ? What are the general rules of कर्मवाच्य ? Give example.

4. Change the voice as directed: (any *one*)

2×1 = 2

- (a) हिरण्यकः चित्रवने वसति । (in भाववाच्य)
- (b) राजा वदति । (in भाववाच्य)
- (c) सर्वैः गुणाः पूज्यन्ते । (in कर्तृवाच्य)
- (d) पक्षिणः कोलाहलं कृतवन्तः । (in कर्मवाच्य)
- (e) मया सर्वं श्रुतम् । (in कर्तृवाच्य)

Unit-III

5. Translate into mother tongue:

10

अथ प्रभाते क्षेत्रपतिर्लगुडहस्तस्तं प्रदेशमागच्छन् काकेनावलोकितः। तमालोक्य काकेनोक्तम्—
सखे मृग! त्वमात्मानं सन्दर्श्य वातेनोदरं पूरयित्वा पादान् स्तब्धीकृत्य तिष्ठ। यदाहं शब्दं
करोमि तदा त्वमुत्थाय सत्वरं पलायिष्यसे। मृगस्तथैव काकवचनेन स्थितः। ततः क्षेत्रपतिना
हर्षोत्फुल्ललोचनेन तथाविधो मृग आलोकितः। आः स्वयं मृतोऽसि इत्युक्त्वा मृगं
वन्धनान्मोचयित्वा पाशान् ग्रहीतुं सयत्ने बभूव।

OR

6. Read the following passage and answer the following questions in Sanskrit:

10

कस्मिंश्चित् अधिष्ठाने शुद्धपटो नाम रजकः प्रतिवसति स्म। तस्य च गर्दभः घासाभावाद्
अतिदुर्बलतां गतः। अथ तेन रजकेन अटव्यां परिभ्रमता मृतो व्याघ्रो दृष्टः चिन्तितञ्च-अहो
शोभनमापतितम्। अनेन व्याघ्रचर्मणा प्रतिच्छाय रासभं रात्रौ यवक्षेत्रेषु उत्स्रक्ष्यामि। तथानुष्ठिते
रासभो यथेच्छया यवभक्षणं करोति, प्रत्यूषे भूयोऽपि रजकः स्वाश्रयं नयति। एवं गच्छता
कालेन स रासभः स्थूलः जातः।

- (a) रजकस्य नाम किमासीत् ? स कुत्र प्रतिवसति स्म ?
- (b) गर्दभः कथं दुर्बलः जातः ?
- (c) रजकः अटव्यां किं दृष्टवान् ?
- (d) ततः स किं चिन्तितवान् ?
- (e) गर्दभः कथं स्थूलतां प्राप्तः ?

—x—